

NAGYCSÜTÖRTÖK

II.

Szent atyáink imái által, Úr Jézus Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk!

Amen.

Mennyei Király, Vigasztaló, / igazságnak Lelke, / ki mindenütt jelen vagy / és mindeneket betöltesz, / minden jónak kútfeje / és az életnek megadója, / jöjj el és lakozzál mibennünk, / és tisztíts meg minket minden szennytől, / és üdvözítsd, Jóságos, / a mi lelkünket!

Szent Isten, szent Erős, / szent Halhatatlan irgalmazz nekünk!

(háromszor)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, / most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Szentháromság, könyörülj rajtunk! / Urunk, tisztíts meg bűneinktől! / Uralkodó, bocsásd meg vétkezéseinket! / Szent, tekintsd és gyógyítsd meg betegségeinket / a te nevedért!

Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz!

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, / most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, / szenteltessék meg a te neved, / jöjjön el a te országod, / legyen meg a te akaratod, / amint a mennyben, úgy a földön is. / Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, / és bocsásd meg vétkeinket, / miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek; / és ne vígy minket kísértésbe, / de szabadíts meg a gonosztól!

Tropár 8. hang (saját dallam)

Midőn a dicső tanítványok * a vacsorai lábmosásnál megvilágosítottak, * akkor a gonoszlelkű Júdás, * a pénzvágytól elvakítva, * téged, az igazságos Bírót * a törvénytelen bíráknak elárult. * Íme, lássátok, ti, e földi javak kedvelői, * ezek miatt felakasztotta magát! * Kerüld a telhetetlenséget, * mely a tanítómesternek ilyet mert tenni. * Mindenkihez jóságos Urunk, dicsőség néked!

► *(hangfelvétel)*

Kathizma 1. hang. Minta: A te sírodat őrző katonák...

Ki tavakat, forrásokat és tengereket alkottál, * hogy alázatosságot választottaidnak megmutathasd, * tanítványaidnak lábait megmostad, * kendővel körülövezve magad, * és kimondhatatlan ember-szereteted folytán megalázkodva, * bennünket is felmagasztaltál, * megszabadítván a gonosztól, * mint egyetlen Emberszerető.

Dicsőség...

3. hang

Jószívűséged folytán megalázkodtál, * tanítványaid lábát megmostad, * s őket az isteni pályafutásra ráirányítottad, * Péter elutasítja a lábmossást, * de azután engedelmeskedik az isteni parancsnak és megmosakszik, * és tehozzád szüntelenül esedezik: * ajándékozd nekünk a nagy kegyelmet!

Most és...

4. hang. Minta: Megjelentél (= Kijelentéd)...

Együtt étkeztél, Uralkodó, tanítványaiddal, * s titokzatosan kijelentetted nekik legszentebb szenvedésedet, * mellyel megszabadulunk az enyészettől, * kik a te szent szenvedéseidet tiszteljük!

Konták 2. hang

Alighogy kezébe vette a kenyeret az áruló, * máris sietve nyújtotta ki azt, * hogy az eladott ember árát fogadja kezébe. * És megigazolás nélkül maradt Júdas, * a szolgáló és csaló.

► (hangfelvétel)

Ikosz:

Közelítsük meg félelemmel mindnyájan a titokzatos asztalt, * vegyük magunkhoz tiszta lélekkel a kenyeret, * maradjunk együtt az Úrral, s lássuk, * miként mossa meg tanítványai lábát, * és tegyünk úgy, amint láttuk! * Alázkodjunk meg egymás előtt, * s mossuk meg

egymás lábát, * mert Krisztus is azt parancsolta tanítványainak, * de nem hallgatott rá Júdás, * a szolgálja és csaló.

Olvasmány: Kiv 19,10-19

Így szólt az Úr Mózeshez: „Menj vissza a néphez, és tégy ott tanúbizonyoságot! Tisztítsd meg őket ma és holnap: mossák ki a ruháikat, és harmadnapra legyenek készen, mert a harmadik napon leszáll az Úr a Sínai-hegyre az egész nép szeme láttára! Határold körül a népet, és mondd meg: Ügyeljete arra, nehogy bárki is fölmenjen a hegyre vagy megérintse annak akár a peremét is! Mindaz, aki hozzáér a hegyhez, halállal lakol. Kézze ne is nyúljanak az ilyenhez, hanem kövekkel verjék agyon vagy nyilazzák le: akár állatról, akár emberről van szó, nem maradhat életben. Csak miután felharsant a harsonaszó és a felhő elvonult a hegyről, akkor mehetnek föl a hegyre az emberek.” Lement tehát Mózes a hegyről a néphez, és megszentelte őket. Megmosták ruháikat. Aztán így szólt a néphez: „Legyetek készen, s három napig feleségeitekhez se közelítsetek!” A harmadik napra pedig virradatkor mennydörgés és villámlás támadt, és sűrű felhő telepedett le a Sínai-hegyre. Erős harsonaszó harsant fel, úgyhogy megrémült az egész nép, amely a táborban volt. Mózes pedig kivezette a népet a táborhelyről Isten elé, és mindenki a hegy tövében állt meg. Az egész Sínai-hegy füstben állt, mert Isten füstben szállt le rá. Úgy szállt fölfelé a füst, mint a kemencéből, és az egész nép igen megrendült. A harsonaszó egyre erősebb lett. Mózes megszólalt, Isten pedig felelt neki a mennydörgésben.

Olvasmány: Jóh 38,1-21; 42,1-5

Így szólt az Úr Jóhhoz a viharból és a fellegekből: Ki az, aki akaratát leplezve és szavait szívében tartva úgy véli, hogy elrejtőzhet előlem? – Övezd fel akkor férfiasan a derekadat! Én kérdezlek majd, te pedig válaszolj nekem! Hol voltál, amikor a föld alapjait leraktam? Most jelentsd ki, ha tudsz valami okosat! Ki határozta meg a föld méreteit, tudod-e? Vagy ki feszített ki azon mérőzsinórt? Milyen alapra lettek lerakva annak pillérei? S vajon ki az, aki sarokkövet helye-

zett arra? Amikor létrejöttek a csillagok, hangosan dicsért engem az összes angyal. A tengert kapukkal én láttam el, amikor mintegy anyaméhből feltörve előjött. Felhőt raktam rá öltözetként, s ködbe pólyáztam be. Határokat szabtam neki, zárakkal és kapukkal vettem körül. Azt mondtam neki: „Eddig jöhetsz, és nem terjeszkedhetsz tovább, hanem itt már magadban törjenek meg a hullámaid!” Vajon a te tudtoddal adtam-e parancsot a reggeli fénynek? Hiszen a hajnalszín is fölismerte a maga rendjét, hogy a föld peremén járva lerázza onnan a bűnösöket. Vagy talán te fogtad az agyagot, hogy élőlényt alkoss belőle, és te helyezted a földre azt, aki még beszélni is tud? Te vontad-e el a gonoszoktól a fényt, vagy talán te magad törted meg a kevélyek karját? Eljutottál-e a tenger forrásához, és bejártad-e a mélység nyomait? Előtted tárulnak-e föl félve a halál kapui, és az alvilág őrei megrettennek-e téged látva? Áttekintetted-e már a mindenség terjedelmét az ég alatt? Mondd csak meg akkor nekem, milyen széles ez a világ? Melyik földön lakik a világosság, és melyik a sötétség helye? Vajon elvezethetsz-e azok határaihoz, és ismered-e azok ösvényeit? Tudod-e ezt, te, hiszen már akkor születél, és éveid száma olyan nagy? Jób pedig feleletül ezt mondta az Úrnak: „Tudom, hogy mindent megtehetsz, és semmi sem lehetetlen számodra. Mert ki is rejthetné el előtted akaratát? S ki az, aki szavait kímélve úgy vélheti, hogy rejtőzhet előled? Ki nyilvánítja ki nekem azt, amit nem tudok, a nagy és csodálatos dolgokat, melyeket nem is ismerek? Hallgass meg engem, Uram, én is hadd szóljak! Hadd kérdezzelek téged, te pedig taníts engem! Fülemmel hallhatalak előbb, most pedig saját szememmel láttalak téged.”

Apostol: 1 Kor 11,23-32

Testvérek! Én az Úrtól vettem át azt, amit közöltem veletek: hogy az Úr Jézus elárultatása éjszakáján kezébe vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem, mely érettetek megtöretik! Ezt tegyétek az én emlékezetemre!” Hasonlóképpen a vacsora után a kehellyel is így tett, mondván: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok

belőle, az én emlékezetemre!” Valahányszor ugyanis ezt a kenyeret eszitek és ebből a kehelyből, isztok, az Úr halálát hirdetitek, amíg el nem jön. Ezért aki méltatlanul eszi ezt a kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Vizsgálja meg tehát magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, anélkül, hogy megkülönböztetné az Úr testét, az a saját maga ítéletére eszik vagy iszik. Ezért gyöngék és betegek közületek sokan, és némelyek már meg is haltak. Ha helyesen ítélnénk meg magunkat, már nem vonnánk magunkra kárhozható ítéletet. Ha pedig az Úr ítél meg bennünket, az már fenyítésünkre szolgál, hogy a világgal el ne kárhozzunk.

Evangelium: Mt 26, 1-20; Jn 13,3-17; Mt 26,21-39; Lk 22, 43-44; Mt 26,40-27,1-2

Mondta az Úr tanítványainak: „Tudjátok, hogy két nap múlva itt a húsvét, és az Emberfiát kereszthalálra adják.” Akkor összegyűltek a főpapok, az írástudók és a nép vénei a főpap palotájában, akit Kaifásnak hívtak, és tanácsot tartottak, hogy Jézust cselrel elfogják és megölik. De azt mondták: „Ne az ünnepen, nehogy zavargás támadjon a nép között!” Amikor Jézus Betániában a leprás Simon házában volt, odament hozzá egy asszony. Alabástrom edényben drága kenet volt nála, és az asztalnál ülőnek fejére öntötte. Ennek láttán a tanítványai bosszankodtak: „Mire való ez a pazarlás? Hiszen jó pénzért el lehetett volna adni ezt a kenetet, és az árát odaadni a szegényeknek.” Jézus észrevette, és így szólt hozzájuk: „Miért bántjátok ezt az asszonyt? Hiszen jót tett velem. Szegények ugyanis mindig lesznek veletek, de én nem leszek mindig veletek. Amikor ő ezt a kenetet a testemre öntötte, a temetésemre tette. Bizony mondom nektek, az egész világon, ahol csak hirdetni fogják ezt az evangéliumot, az ő emlékezetére azt is elmondják majd, amit tett.” Ekkor a tizenkettő közül az egyik, akit Iskarióti Júdásnak hívtak, elment a főpapokhoz, és azt mondta: „Mit adtok nekem, ha kezetekre adom őt?” Azok harminc ezüstöt állapítottak meg neki. Attól kezdve már csak a kedvező alkalmat kereste, hogy

kiszolgáltassa nekik. A kovásztalan kenyerek első napján a tanítványok ezzel a kérdéssel fordultak Jézushoz: „Hol akarod, hogy elkészítsük neked a Pászká-vacsorát?” Ő azt mondta: „Menjetek a városba ehhez meg ehhez, és mondjátok meg neki: »A Mester üzeni: Az én időm közel van, nálad tartom meg tanítványaimmel a Pászká-vacsorát.«” A tanítványok pedig úgy tettek, ahogy Jézus meghagyta nekik, és elkészítették a Pászká-barányt. Amikor beesteledett, asztalhoz ült a tizenkettővel.

Jézus pedig tudván, hogy mindent a kezébe adott az Atya, és hogy Istentől jött ki és Istenhez tér vissza, fölkelt a vacsorától, levetette felsőruháját, és fogván egy vászonkendőt, maga elé kötötte. Ezután vizet öntött a mosdótálba, majd nekifogott, hogy megmossa, és a derekára kötött kendővel megtörölje tanítványai lábát. Amikor tehát odaért Simon Péterhez, az így szólt hozzá: „Uram, te mosod meg az én lábamat?!” Válaszul Jézus azt mondta: „Amit teszek, most nem érted, később azonban majd megérted.” Péter így szólt hozzá: „Az én lábamat meg nem mosod soha!” Jézus ezt válaszolta neki: „Ha nem moslak meg, nem vagy közösségben velem.” Simon Péter így szólt hozzá: „Uram, akkor ne csak a lábamat, hanem a kezemet, sőt még a fejemet is!” Jézus ezt mondta neki: „Akit megfürdettek, annak csak a lábát kell megmosni, és akkor tiszta lesz egészen. Ti is tiszták vagytok, de nem mindnyájan.” Tudta ugyanis, hogy ki árulja el. Ezért mondta azt: „Nem vagytok tiszták mindnyájan.” Amikor Jézus megmosta a tanítványok lábát, fölvette felsőruháját, újra asztalhoz telepedett, és így szólt hozzájuk: „Tudjátok-e, mit tettem veletek? Ti engem Mesternek és Úrnak hívtok, és jól mondjátok, mert az vagyok. Ha tehát én, az Úr és a Mester megmostam lábatokat, nektek is meg kell mosnotok egymás lábát. Példát adtam ugyanis nektek, hogy amint én cselekedtem, ti is úgy cselekedjetek. Bizony, bizony mondom nektek: Nem nagyobb a szolga uránál, a küldött sem nagyobb annál, aki küldte őt. Ha ezeket tudjátok, boldogok vagytok, ha meg is teszitek.”

Miközben ettek, így szólt: „Bizony mondom nektek, egy közületek el fog árulni engem.” Erre igen elszomorodtak, és egyenként el-

kezdtek kérdezgetni: „Csak nem én vagyok az, Uram?” Ő pedig így felelt: „Aki velem együtt mártja kezét a tálba, az árul el engem. Az Emberfia ugyan elmegy, amint meg van írva róla, de jaj annak az embernek, aki az Emberfiát elárulja. Jobb lett volna annak az embernek, ha meg sem születik.” Erre megszólalt Júdás, az árulója: „Csak nem én vagyok az, rabbi?” Azt mondta neki: „Te mondtad”. Miközben ettek, Jézus vette a kenyeret, áldást mondott, megtörte és odaadta a tanítványoknak, és ezt mondta: „Vegyétek, egyétek, ez az én testem!” Aztán fogta a kelyhet, hálát adott, és odaadta nekik, mondván: „Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem, az új szövetségé, amely sokakért kiontatik a bűnök bocsánatára. Mondom nektek, mostantól nem iszom a szőlőnek ebből a terméséből addig a napig, amíg majd az újat nem iszom veletek Atyám országában.” Miután elénekelték a zsoltárokat, kimentek az Olajfák hegyére. Akkor Jézus azt mondta nekik: „Ezen az éjszakán mindnyájan megbotránkoztok bennem, mert írva van: »Megverem a pásztort, és szétszélednek a nyáj juhai«. De miután feltámadok, elöttetek megyek Galileába.” Erre Péter válaszul azt mondta neki: „Ha mindnyájan megbotránkoznak is benned, én soha meg nem botránkozom.” Jézus azt mondta: „Bizony mondom neked: ezen az éjszakán, mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem.” Péter azt mondta neki: „Még ha meg is kell veled hálnom, akkor sem tagadlak meg.” Ugyanígy beszélt a többi tanítvány is.

Akkor elment velük Jézus a Getszemáni nevű majorba, és azt mondta a tanítványoknak: „Üljetek le itt, amíg én elmegyek oda, és imádkozom.” Miután maga mellé vette Pétert és Zebedeus két fiát, egyszerre szomorúság fogta el, és gyötrődni kezdett. Akkor azt mondta nekik: „Szomorú az én lelkem mindhalálig. Maradjatok itt, és virrasszatok velem!” Valamivel odébb ment, arcra borult és így imádkozott: „Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, ahogy én akarom, hanem ahogyan te!”

Megjelent neki egy angyal az égből, és megerősítette. Aztán a hálállal tusakodva még kitartóbban imádkozott. Verejtéke pedig olyan lett, mint a földre hulló vér cseppei. Aztán az imádságból fölkelve

visszament tanítványaihoz, és alva találta őket. Azt mondta Péternek: „Így hát egy órát sem nem tudatok virrasztani velem? Virraszatok és imádkoztatok, hogy kísértésbe ne esetek! A lélek ugyan kész, a test azonban erőtlén.” Másodszor is elment, és így imádkozott: „Atyám, ha nem kerülhet el ez a kehely anélkül, hogy ki ne igyam, legyen meg a te akaratom!” Amikor visszatért, megint alva találta őket, mert szemük elnehezült. Erre otthagya őket, újra elment, és harmadszor is ugyanazokkal a szavakkal imádkozott. Aztán visszament tanítványaihoz, és így szólt: „Aludjatok csak és pihenjete! Íme, elérkezett az óra, és az Emberfiát a bűnösök kezére adják. Keljete föl, menjünk! Íme, közel van, aki elárul engem.” Még beszélt, amikor íme, odaért Júdas, a tizenkettő közül az egyik, és vele nagy tömeg kardokkal és dorongokkal a főpapoktól és a nép véneitől. Az áruló jelt adott nekik, és azt mondta: „Akit megcsókolok, ő az, fogjátok el!” Azzal mindjárt Jézushoz lépett, és azt mondta. „Üdvözlégy, rabbi!”, és megcsókolta. Jézus azt mondta neki: „Barátom, hát ezért jöttél!” Akkor odamentek, kezét emeltek Jézusra, és megragadták. És íme, az egyik azok közül, akik Jézussal voltak, kinyújtotta a kezét, kihúzta a kardját, a főpap szolgájára sújtott, és levágta a fülét. Akkor így szólt hozzá Jézus: „Tedd vissza kardodat a helyére, mert mindaz, aki kardot ragad, kard által vész el! Vagy talán azt hiszed, hogy nem kérhetném most Atyámat, és nem küldene tizenkét légio angyalnál is többet? De akkor hogyan teljesednének be az Írások, hogy ennek így kell történnie?” Abban az órában Jézus azt mondta a tömegnek: „Mint valami rabló ellen, úgy vonultatok ki kardokkal és dorongokkal, hogy elfogjatok. Naponta ott ültem nálatok a templomban, és tanítottam, mégsem fogtatok el. Ez mind azért történt, hogy beteljesedjenek a próféták írásai.” Erre a tanítványok mind elhagyták és elmenekültek. Akik elfogták Jézust, elvitték Kaifás főpaphoz, ahol összegyűltek az írástudók és a nép vénei. Péter pedig messziről követte őt a főpap palotájának udvaraig. Bement, és leült a szolgákkal, hogy lássa, mi lesz a dolog vége. A főpapok pedig, a vének és az egész főtanács hamis bizonyítékokat kerestek Jézus ellen, hogy halálra adják, de nem találtak. Bár sok hamis tanú jelentke-

zett, mégsem találtak. Végre jött két hamis tanú, és így szóltak: „Ez azt állította: »Le tudom bontani az Isten templomát, és három nap alatt fel tudom építeni.«” A főpap felállt és azt mondta neki: „Hát semmit sem felelsz? Micsoda tanúbizonyságot tesznek ezek ellened?” Jézus azonban hallgatott. A főpap válaszul ezt mondta neki: „Esküvel kényszerítek az élő Istenre, mondd meg nekünk, vajon te vagy-e a Krisztus, az Isten Fia?” Jézus azt felelte neki: „Te mondtad. De mondom nektek, mostantól látni fogjátok az Emberfiát, amint a Hatalmas jobbán ül, és eljön az ég felhőin.” A főpap erre megszagatta ruháját és így szólt: „Istent káromolta! Mi szükségünk van még tanúkra? Íme, most hallottátok az istenkáromlást. Mit gondoltok?” Azok ezt felelték: „Méltó a halálra!” Aztán az arcába köptek, és ököl-lel verték őt, mások pedig bottal ütötték, és azt mondták: „Prófétálj nekünk, Krisztus, ki az, aki megütött téged!” Péter pedig kint ült az udvaron. Odament hozzá egy szolgálóleány, és megszólította: „Te is a galileai Jézussal voltál.” Ő azonban mindnyájuk hallatára tagadta: „Nem tudom, mit beszélsz.” Amikor kiment a kapuba, meglátta egy másik szolgáló, és azt mondta a többieknek: „Ez is a Názáreti Jézussal volt”. Ő megint tagadta, most már esküvel: „Nem ismerem azt az embert.” Röviddel ezután az ott állók odamentek Péterhez, és azt mondták neki: „De bizony, közülük való vagy te is, hiszen kiejtésed is elárul.” Erre már átkozódni és esküdözni kezdett: „Nem ismerem azt az embert!” Azon nyomban megszólalt a kakas. Péternek akkor eszébe jutott Jézus szava, aki megmondta neki: „Mielőtt a kakas megszólal, háromszor tagadsz meg engem”. Kiment, és keserves sírásra fakadt.

Amikor megvirradt, a főpapok és a nép vénei mindnyájan tanácsot tartottak Jézus ellen, hogy halálra adják. Megkötözték, elvezették, és átadták Pilátus helytartónak.

6. hang

A te titkos vacsorádnak * részesévé fogadj ma engem, Isten Fia, * mert nem mondom ki * ellenségeidnek a titkot, * sem csókot nem adok neked, mint Júdás, * hanem mint ama gonosztevő kiáltok hozzád, * emlékezzél meg rólam, Uram, * midőn eljössz a te országodba!

► *(hangfelvétel)*

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentléleknek, most és mindenkor és örökkön örökké. Amen.

Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz! Uram, irgalmazz!

Szent atyáink imái által, Úr Jézus Krisztus Istenünk, könyörülj rajtunk!

